

BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON  
KANTONALNI SUD U MOSTARU  
Broj: 56 0 P 040442 15 Gž  
Mostar, 26.09.2019. godine

Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudija: Rabije Tanović, kao predsjednika vijeća, Merime Ćatić i Sanje Začinović, kao članova vijeća, u parničnom postupku tužitelja -----, iz mjesta Varvara, općina Prozor/Rama, kojeg zastupa punomoćnica -----, advokat iz Mostara, protiv tužene Županijska bolnica „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno, koju zastupaju punomoćnici, zaposlenici Ivana Čelar Mišić i Jarebica Ajiši, radi naknade štete, v.sp. 63.500,00 KM, odlučujući o žalbi tužene na presudu Općinskog suda u Konjicu broj 56 0 P 040442 12 P od 27.01.2015. godine, na sjednici vijeća održanoj 26.09.2019. godine, donio je:

## PRESUDU

Žalba se odbija kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđuje.

## Objasnenje

Prvostepenom presudom obavezana je tužena isplatiti tužitelju ukupan iznos od 60.347,00 KM na ime materijalne i nematerijalne štete i to: na ime duševnih bolova zbog umanjenja opće životne aktivnosti iznos od 34.000,00 KM, na ime fizičkih bolova iznos od 8.700,00 KM, na ime straha 2.800,00 KM, na ime naruženosti iznos od 10.000,00 KM, na ime tuđe njege i pomoći 2.000,00 KM, na ime kupovine proteze 2.262,73 KM, na ime troškova liječenja iznos od 584,65 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.07.2012. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, kao i naknaditi mu troškove parničnog postupka u iznosu od 5.500,00 KM, sve u roku od 30 dana. Preko dosuđenih iznosa tužbeni zahtjev je odbijen.

Tužena žalbom pobija prvostepenu presudu iz razloga predviđenih članom 208. stav 1. ZPP-a, te predlaže da se njena žalba uvaži, pobijana presuda preinači i u cijelosti odbije tužbeni zahtjev ili presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak prvostepenom sudu, drugom mjesno nadležnom sudu na ponovni postupak i odluku. U žalbi navodi da prvostepeni sud nije odlučio o prigovoru mjesne nadležnosti, niti naveo zbog čega je postupao kao mjesno nadležan sud. Smatra da su svjedoci tužene u iskazima naveli da se ne može desiti da pacijent bude bez nadzora, da ga na navedeno obavezuje i zakon i smatra da ne treba dokazivati opće poznate činjenice; da nije proveden dokaz uvidom u nalaz MSCT angiografije, a koji je tuženi zatražio na ročištu, te da je prvostepeni sud povrijedio odredbe čl.8. i čl.191. st.4. ZPP-a. Smatra da uzročno posljedični niz i sudbinski tok bolesti nije ni mogao biti prekinut s obzirom na ozljede noge zadobivene usljed saobraćajne nezgode, da tuženi nije povrijedio nogu tužitelja u kontekstu nastanka povrede niti je uzrokovao ovaj sindrom, ali nije ni mogao pouzdano utvrditi postojanje istoga, nego samo na isti posumnjati, nakon čega je tužitelj upućen na dalje liječenje u KB Mostar. Tuženi smatra dokazanim da se kompartment sindrom nije javio niti počeo

razvijati u ŽB Livno, da li je i kada urađen MSCT nalaz u KB Mostar nije dokazano, a budući da to stanje hitnosti u KB Mostar već prilikom prijema trebale su biti preduzete određene radnje, a vještak je istakao da je upitno da li bi do amputacije noge došlo i da je sindrom uočen na vrijeme, ali bi šanse da se izbjegne amputacija bile veće, da nema niti jednog dokaza na osnovu kojeg se može zaključiti kojim činjenjem ili propuštanjem odnosno nečinjenjem postoji subjektivna odgovornost liječnika tuženog u pogledu uspostavljanja dijagnoze i to nastanka sindroma, koji jeste posljedica pada sa motora i koji bi se razvio nezavisno od intervencije u bolnici u Livnu. Postavlja se pitanje ako se utvrđuje odgovornost bolnice koja je uputila na liječenje u veći bolji klinički centar, zašto taj sindrom nije odmah prepoznat i da li je uopće postojao prilikom prijema u KB Mostar, da kod ovog sindroma u većine bolesnika nepovratne promjene nastaju ako vaskularna isuficijencija traje duže od 6 do 8 sati. Vještak nije dao odgovor na pitanje koji simptomi dovode do pouzdanog utvrđivanja postojanja ovog sindroma, da jedino MSCT angiografija može ukazati na postojanje promjena i razvoj sindroma. Ostaje kod tvrdnje da je mehaničko termičko djelovanje glavni uzrok što je došlo do ovakvih komplikacija, da nema niti jednog dokaza da su ljekari ŽB Livno postupili mimo pravila struke, da nisu uzete u obzir izjave svjedoka tužitelja koje su kontradiktorne, a sud im poklanja vjeru, kao i da sud ne cijeni dokaze koje je tuženi predložio u pogledu nastanka povrede.

Tužitelj nije dao odgovor na žalbu.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga, kao i u smislu odredbe čl.221. Zakona o parničnom postupku – ZPP-a (Službene novine Federacije BiH broj 53/03, 73/05, 19/06) koji se u konkretnom postupku primjenjuje na osnovu odredbe čl.106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Prvostepeni sud je odlučio o prigovoru mjesne nadležnosti i isti je pravilno cijenio neosnovanim, primjenom odredbe čl.32. st. 2. ZPP-a u skladu sa kojom je, pored suda iz stava 1. ovog člana, nadležan i sud na čijem području tužitelj ima prebivalište, odnosno boravište, ako je šteta nastala zbog teže tjelesne povrede, pa je Općinski sud u Konjicu za čiju se nadležnost opredijelio tužitelj, mjesno nadležan da postupa u konkretnoj pravnoj stvari, obzirom da tužitelj ima prebivalište na području općine Prozor/Rama.

Neosnovano se žalbom ukazuje da su u postupku pred prvostepenim sudom učinjene povrede odredaba čl. 191. st. 4. ZPP-a, koje bi bile od uticaja na zakonitost i pravilnost pobijane presude, jer je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude izložio zahtjeve stranaka i njihove navode o činjenicama na kojima se ti zahtjevi zasnivaju i cijenio sve provedene dokaze koji su od odlučnog značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava i na osnovi izvedenih dokaza pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, te pravilno primijenio materijalno pravo.

Suprotno žalbenim prigovorima o povredi odredaba parničnog postupka, ovaj sud zaključuje da je prvostepeni sud izvršio pravilnu ocjenu izvedenih dokaza u skladu sa odredbama čl. 8. ZPP-a i na osnovu slobodne ocjene izvedenih dokaza utvrdio sporne činjenice odlučne za ovaj spor. Stečeno uvjerenje o odlučnim činjenicama prvostepeni sud je opravdao logičnim i uvjerljivim razlozima. Stvarnu osnovu za zaključak o odgovornosti tuženog u ovoj pravnoj stvari prvostepeni sud je našao u sadržaju nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke – podoblast sudska medicina, dr. Zdenka Cihlarž, iskazu tužitelja i saslušanih svjedoka parničnih stranaka, kako je to pravilno u razlozima svoje odluke naveo prvostepeni sud.

Među parničnim strankama nije sporno da je tužitelj dana 07.10.2011. godine doživio saobraćajnu nezgodu, padom sa motora, što je objektivizirano priloženim pismenim dokazima. Nije sporno da je tužitelj istog dana primljen na liječenje u Županijsku bolnicu Livno, zbog posljedica izazvanih saobraćajnim udesom, u vidu otvorenog prijeloma desne potkoljenice, gdje je operisan od strane dr Nediljka Rimca. Nije sporno da je tužitelj zbog nastalih komplikacija dana 12.10.2011. godine otpremljen u KB Mostar-Kliniku za ortopediju, gdje je ponovo operisan, te mu je izvršena amputacija potkoljenice.

Sporno je da li je nastala komplikacija, a potom i amputacija noge kod tužitelja prouzrokovana nestručnim i neadekvatnim medicinskim tretmanom i terapijom od strane ljekara tuženog. Odgovornost tuženog pretpostavlja skrivljenu ljekarsku grešku, štetu na zdravlju pacijenta i uzročnu vezu između greške i štete. Imajući u vidu neuspješan krajnji ishod operacije koji se ogleda u amputaciji noge tužitelja, prvostepeni sud je provedene dokaze cijenio na okolnost postojanja eventualnih propusta ljekara i uzročnoj povezanosti eventualnih propusta sa štetom, što je bitna pretpostavka za postojanje odgovornosti tuženog.

Cijeneći sve dokaze kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, a prvenstveno cijeneći nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, utvrđeno je da je operativni zahvat nad tužiteljem obavljen prema pravilima medicinske struke. Međutim, u postoperativnom periodu je došlo do pojave kompartment sindroma, koji se smatra jednim od najtežih komplikacija, a nastaje usljed povećanog pritiska u zatvorenom subfascijalnom prostoru, najčešće u potkoljenici, a usljed povišenog pritiska u mišićima nastaje i poremećaj cirkulacije, što uzrokuje nekrozu (propadanje) mišićnih vlakana i ostalih mekotkivnih struktura. Ovaj sindrom se po nalazu vještaka razvio kod tužitelja za vrijeme njegovog liječenja u bolnici u Livnu, a što je utvrdio na osnovu simptoma konstatovanih trećeg postoperativnog dana u vidu napetosti rane i reakcije mekih tkiva, zbog čega su ljekari ove bolnice izvršili otpuštanje nekoliko šavova, ali nisu prepoznali kompartment sindrom. Prema vještaku nije prepoznat ovaj sindrom koji se često javlja kod prijeloma, posebno potkoljenice, te nisu urađene fasciotomije, čime se stvorila velika vjerovatnoća da bi došlo do razvijanja ovog sindroma u teškom obliku, a u konkretnom slučaju vještak je u nalazu naveo da su ljekari tuženog treći dan postoperacijskog toka zbog napetosti rane i reakcije mekih tkiva izvršili otpuštanje nekoliko šavova (ali ne prepoznavši kompartment sindrom), a tužitelj se u KB Mostar premješta poslije 5 dana boravka u ŽB u Livnu, radi razvijene nekroze mekih tkiva u predjelu desne potkoljenice, kada se morala učiniti amputacija desne potkoljenice, a u cilju spašavanja života tužitelja. Nastale posljedice, pojasnio je, su uzrokovane ishemijskom i progresivnom degeneracijom mišića kao i živaca, a u sklopu kompartment sindroma desne potkoljenice, kao komplikacije otvorenog prijeloma kostiju i krvarenja u okolna meka tkiva, a ne kao posljedica konstatovanih oguljotina kože, da bakterije nisu uticale na razvoj dodatnih komplikacija, jer nekroza nastaje izumiranjem mišića, da prelom kostiju kod tužitelja nije nastao kao posljedica struganja po tlu, tako da ta činjenica iako je bilo oguljotina, nije mogla uticati na samu povredu. Prema nalazu vještaka razvoj ovog sindroma praćen je nizom znakova i simptoma kao što su jaka bolnost, bljedilo ili cijanoza, povišen pritisak u kompartmentu, paraliza, trnjenje, te je kompartment sindrom po svim okolnostima trebao biti prepoznat na vrijeme. Vještak je na glavnoj raspravi dodatno pojasnio da je treći dan od operacije u bolnici u Livnu primjećeno oticanje noge tužitelja, ali ni tada hirurg ne primjećuje ovaj sindrom, što proizilazi i iz izjave dr. Rimca na glavnoj raspravi, koji nekrozu koja je nastala u sklopu ovog sindroma objašnjava nekrozom nastalom usljed oguljotina kože, što je po vještaku medicinski neprihvatljivo, a što je i navedeno kao razlog premještanja tužitelja na liječenje u KB Mostar. Nakon uvida u temeperaturnu listu, vještak je izjavio da je dan prije odlaska u KB Mostar konstatovana temperatura nešto manja od 40 stepeni celzijusa, te istakao da se temperatura javlja kao posljedica nekroze. Vještak je u nalazu istakao da su od

simptoma ovog sindroma najizraženiji i najraniji bol, naročito pri pasivnom ispružanju mišića u zahvaćenom fascijalnom prostoru, da periferni puls može biti očuvan, a javljaju se klasični simptomi ishemije, bol, parestezija (trnjenje), bljedilo, paraliza, gubitak pulsa, da u većine bolesnika nepovratne promjene nastaju ako relativna vaskularna insuficijencija traje duže od 6 do 8 sati, a na glavnoj raspravi je pojasnio da ljekar, posebno hirurških grana, pošto ima specijalna i stručna znanja, treba da zna šta je kompartment sindrom i treba da ga prepozna, bez obzira da li je to ortoped ili obični hirurg.

Prvostepeni sud je na prijedlog tužitelja na pripremnom ročištu 05.02.2014. godine, odredio izvođenje dokaza vještačenjem po vještaku medicinske struke koji će svoj nalaz dati na temelju medicinske dokumentacije u spisu, neposrednim pregledom tužitelja, uvidom u medicinsku dokumentaciju kod tuženog i KB Mostar na predložene okolnosti, nakon izvođenja ostalih predloženih dokaza, zbog čega nije usvojen prijedlog tuženog da sud pribavlja medicinsku dokumentaciju (što je odredbom čl. 136. st. 1. ZPP-a propisano kao mogućnost), a na glavnoj raspravi na pitanja punomoćnika tuženog vještak je pojasnio da su u KB Mostar odmah po prijemu uradili CT angiografiju, što znači da su sindrom odmah prepoznali, da je do amputacije noge došlo nakon 7 dana, jer su prethodno preduzete sve moguće mjere da bi se eventualno spasila noga tj. da se ne uradi amputacija, urađene su duboke incisije mišića i ovojnica mišića radi rasterećenja, davanje antibiotika, previjanja, da nije imao uvid u nalaz MSC, ali da mu nije bio ni potreban, jer je medicinska dokumentacija nesumnjivo upućivala na ovu dijagnozu.

Slijedom naprijed navedenog, neosnovani su žalbeni navodi tuženog u vezi nalaza MSCT; da se sindrom nije javio niti počeo razvijati u ŽB Livno; da u KB Mostar nije urađena niti jedna medicinska mjera koja se ima uraditi u slučaju dokazanog sindroma; da vještak nije odgovorio na osnovu kojih simptoma se pouzdano utvrđuje postojanje ovog sindroma; da je mehaničko termičko djelovanje glavni uzrok što je došlo do komplikacije i da nema niti jednog dokaza da su ljekari tuženog postupili mimo pravila struke.

Pravilno je prvostepeni sud cijenio nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, kao i iskaz vještaka dat na glavnoj raspravi, pošto je isti dat u skladu sa pravilima struke i na osnovu medicinske dokumentacije i podataka koji postoje u spisu, pa su sve primjedbe koje u tom pravcu ističe tuženi u žalbi, neosnovane, posebno imajući u vidu da u toku postupka nije predlagao novo vještačenje.

Suprotno žalbenim navodima, tuženi nije osporio niti jednim dokazom saglasne navode tužitelja i saslušanih svjedoka tužitelja, da mu je noga otekla prvi dan nakon operacije, da je imao bolove i temperaturu, da je stalno tražio injekciju protiv bolova, a da pored toga nije izvršen odgovarajući nadzor nad njim u toku vikenda 8. i 9.10.2011. godine, da tuženi ove navode nije osporio relevantnim dokazima koji bi upućivali na drugačije stanje (ko je i kako vršio nadzor nad tužiteljem i da li je u tom periodu praćeno zdravstveno stanje tužitelja poslije operacije), niti iskazima svjedoka – ljekara tuženog, koji su saslušani u ovom postupku. Sudija sam određuje na osnovu svog sudijskog uvjerenja koje će dokaze uzeti kao istinite i tačne (čl.8. ZP-a).

Ocjenom nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke, medicinske dokumentacije, te iskaza saslušanih svjedoka, pravilno prvostepeni sud zaključuje da se u konkretnom slučaju radi o zanemarivanju simptoma komplikacija konstatovanih trećeg postoperacijskog dana, da je takvim postupanjem ljekara koji nisu blagovremeno uočili i reagovali na simptome kompartment sindroma, onemogućen tužitelj da se potpuno izliječi bez nastalih posljedica, što

znači da se radi o greškama koje su podesne da nastalu štetu izazovu, a ovo tim više što amputacija potkoljenice, nije redovna posljedica tjelesne povrede koju je pretrpio tužitelj u saobraćajnoj nezgodi, niti nastale komplikacije ako se simptomi iste uoče blagovremeno i preduzmu potrebne intervencije radi otklanjanja komplikacija.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, te zaključka vještaka medicinske struke da se zbog neblagovremenog prepoznavanja kompartment sindroma i neuradene fasciotomije, stvorio visok stepen vjerovatnoće za razvoj ovog sindroma u teškom obliku, i ovaj sud smatra dokazanim da su propusti ljekara tuženog uzrokovali nastale posljedice, jer su se štetne posljedice mogle izbjeći da nije bilo navedenih propusta i da su propusti tuženog u liječenju tužitelja imali takav efekat da se u momentu kada je tužitelj primljen u KB Mostar štetne posljedice više nisu mogle otkloniti, koje činjenice je tužitelj dokazao.

Na osnovu analize i ocjene izvedenih dokaza, te nespornih činjenica, prvostepeni sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, izveo pravilne zaključke i donio na zakonu zasnovanu odluku, za koju je dao valjane razloge, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Odredbom člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Službeni list RBiH" br. 2/92 i 13/94, „Službene novine Federacije BiH" br. 29/03 i 42/11) propisano je da ko drugome uzrokuje štetu dužan ju je naknaditi ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice. Propusti tuženog u liječenju tužitelja uzrokovali su nastale posljedice. Tuženi je odgovoran za nastalu štetu, jer nije dokazao da za ovu štetu nije kriv tj. da štetne posljedice nisu nastale usljed utvrđenih propusta u liječenju tužitelja odnosno da bi štetne posljedice nastupile i da nije bilo tih propusta. Bez uticaja na odgovornost tuženog je okolnost da li je do ovog propusta došlo greškom pojedinog zaposlenog tužene ili propustom same tužene kao zdravstvene ustanove da organizuje rad svojih zaposlenih na adekvatan način. Odgovornost tuženog, naime, u konkretnom slučaju postoji po odredbi člana 158. u vezi s odredbom člana 170. Zakona o obligacionim odnosima.

U ovom postupku nisu utvrđene okolnosti koje bi isključile odgovornost tuženog. Visina štete se žalbom posebno ne osporava, a dosuđeni iznosi nematerijalne štete po pojedinim vidovima su po ocjeni ovog suda pravilno odmjereni i u skladu sa zahtjevima iz odredbe člana 200. ZOO-a, da se vodi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, kao i tome da se njome ne pogoduje težnjama, koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom, te Orijentacionim kriterijima i iznosima za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete. Tužitelju shodno čl. 195. ZOO-a pripada pravo na ime tuđe njege i pomoći prema nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke, kao i naknada za troškove liječenja u visini koju je dokazao priloženim računima.

Kako ovaj sud, ispitujući pobijanu presudu, nije našao da postoje razlozi zbog kojih se ista pobija žalbom, niti razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, odlučeno je kao u izreci presude, primjenom čl. 226. ZPP-a.

Predsjednik vijeća  
Rabija Tanović